

Tillæg til Dansk Sports Ponyavls avlsplan.

Sundhedsprogram:

Formål:

Dansk Sports Ponyavl ønsker at avle sunde og holdbare ponyer. Derfor er det avlsledelsens og bestyrelsens opgave at følge med i den almene sundhedstilstand hos sportsponyerne, og derudfra vurdere risici i forhold til avlen af Danske Sports Ponyer. Det er avlsledelsen og bestyrelsen, i samarbejde med relevante fagpersoner, der beslutter, hvornår en sag er en sundhedsmæssig trussel for avlen.

Sager der kan behandles under sundhedsprogrammet: arvelige sygdomme, gendefekter samt sygdomme, der kan have indvirkning på den almene sundhedstilstand i Sports Ponyavlen for såvel hopper som hingste.

Indhold:

Alle sygdomme, der bliver behandlet skal indeholde en kort beskrivelse af, i hvilket omfang og hvordan det kan påvirke avlen, samt en vurdering af den sundhedsmæssige konsekvens for avlen. Hvis der er søgt professionel faglig rådgivning, bør der ligge dokumentation for dette.

Ligeledes bør beskrivelsen, hvis det er muligt, indeholde en optegnelse over omfanget af problemet (- antal kendte bærere af et gen, registreret sygdomstilfælde m.m.).

Sygdomsbeskrivelsen bør indeholde en plan for, hvem der er ansvarlig for at følge den, og hvornår – hvordan og hvem der skal følge op på den.

Konsekvens:

En sygdom kan, hvis avlsledelsen og/eller bestyrelsen skønner det give anledning til avlsmæssige konsekvenser. En avlsgodkendelse kan midlertidig eller permanent inddrages, hvis sygdommen skønnes at være en trussel for den fremtidige sundhed i avlen.

Avlsgodkendelsen inddrages i første omgang midlertidigt for at give foreningen og ponyejeren mulighed for at undersøge sagen sagligt. Hvis det er muligt at behandle ponyen, så den ikke længere udgør en smitterisiko for bestanden, kan ponyen umiddelbart, efter at ejeren har dokumenteret ophørt smitterisiko, indsætte ponyen i avl igen. Det bemærkes, at al økonomisk tab i denne forbindelse er foreningen uvedkommen.

Permanent inddragelse af avlsgodkendelse finder sted, hvis det skønnes, at lidelsen er arvelig. En pony, der har fået sin avlsgodkendelse inddraget, kan ikke senere stille til kåring i Dansk Sports Ponyavl. Økonomisk tab i den forbindelse er foreningen uvedkommen.

OCD:

På baggrund af en henvendelse har avlsledelsen behandlet og taget stilling til et forslag om tvungen røntgen af hingste til kåring.

Avlsledelsen har forespurgt på Faxe dyreklinik om udbredelsen af OCD hos ponyer. Dyrlægerne har samstemmigt givet udtryk for, at det ikke er et kendt problem hos ponyer. Avlsledelsen følger udviklingen, men vurderer på nuværende tidspunkt, at det ikke udgør en sundhedsmæssig trussel for Sportsponyer.

(2009)

CA (cerabellum abiotrophy):

På foranledning af dyrlæge Søren Kirchhoff (Frijsenborg dyrehospital) har der været iværksat en videnskabelig undersøgelse af udbredelsen af CA i Dansk Sports Ponyavl.

På baggrund af forskningsprojektet kan vi konstatere, at et antal hingste (4) og hopper er bærere af et arveligt gen, der bevirker, at lillehjernen ikke udvikler sig normalt. Symptomer vil være, at føllene har svært ved at koordinere sin bevægelse samt hovedrysten. Sygdommen udvikler sig normalt inden for de første 6 mdr. af føllets levetid og føllet må som følge heraf aflives. Sygdommen nedarves recessivt dvs: for to bærende forældre er der 50 % risiko for et føl der bærer sygdommen, 25 % risiko for et sygt føl og 25 % risiko for et raskt føl. Gendefekten er kendt hos araberavlen.

Avlsledelsen har i samarbejde med bestyrelsen besluttet at inddrage avlsgodkendelsen hos de hingste, der er bærere af CA. Regler for anvendelse af hingste til indkrydsning er i den forbindelse ændret. Se venligst avlsplanens afsnit om godkendelse af hingste til indkrydsning. Alle hingste, der fremover stilles til kåring i Dansk Sports Ponyavl, skal være testet fri for CA.

Avlsledelsen følger sagen tæt, der arbejdes på et regelsæt for hopper. Avlsledelsen anbefaler, at alle hopper, der ønskes indsat i avlen, testes for CA.

Evaluering senest i 2015.

(2010)

Myotoni:

Dansk Sports Ponyavl er blevet opmærksom på at vi gennem indkrydsning af New Forrest i avlen kan risikere at få gensygdommen myotoni ind. Vi observerer og følger derfor udviklingen i New Forrest avlen tæt, og laver løbende risiko vurdering med henblik på at handle, hvis det skønnes nødvendigt.

Symptomer:

Indtil videre er diagnosen myotoni stillet hos to føl af New Forrest-racen i Holland. Denne form er ikke fundet hos andre hesteracer, men tilsvarende lidelse er set hos hunde, geder og mennesker.

Tilstanden viser sig ved, at føllet "stivner" i bevægelsen. Under leg eller løb får føllet svært ved at bevæge sig, fordi musklerne spændes voldsomt op og kun langsomt afslappes igen. Føllet kan ligefrem falde om og kæmpe for at komme op igen.

Årsag:

Tilstanden skyldes en forstyrrelse i iontransporten i muskelcellerne. En mutation i generne betyder, at et

protein, som er ansvarlig for transporten af chlor over cellemembranerne, er ændret.

Mutationen er sket i meget tidligere generationer og videreført via raske bærere af genet, indtil et individ modtager genet fra både far og mor. Herved mangler det rette protein i cellerne, og tilstanden opstår.

Det er altså en rent arvelig sygdom, og den er ikke muligt at helbrede.

Alle raske bærere af genet vil give det videre til halvdelen af deres afkom, men sygdommen kan først opstå i det øjeblik både mor og far er bærere.

Status:

I Holland har man taget situationen meget alvorligt og iværksat en frivillig undersøgelse af alle hingstene. Den er endnu ikke helt tilendebragt, og ikke alle hingsteejere har endnu givet tilladelse til offentliggørelse af resultaterne.

Der er foreløbig offentliggjort 4 bærere af genet. Den afstammingsmæssige sammenhæng er heller ikke helt klarlagt endnu, men der arbejdes på sagen.

Evalueres senest ultimo 2014.

(2013)

(Rev. Januar 2014)